

Informace – České dráhy

09. 12. 2013 22:12

Předmět žádosti:

Vážení,

obracím se na vás jménem společnosti RegioJet a.s., IČ: 28333187, se sídlem nám.

Svobody 86/17, Brno, 602 00 („RJ“), s žádostí o poskytnutí níže specifikovaných informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů („Informační zákon“).

Liberecký kraj („LBK“) financuje provoz drážní osobní dopravy v kraji, kterou zajišťuje společnost České dráhy, a.s. („ČD“) na základě smlouvy o závazku veřejné služby v drážní dopravě uzavřené mezi ČD a LBK v roce 2009 na období deseti let. LBK na základě Smlouvy platí ČD každoročně tzv. úhradu na vyrovnání prokazatelné ztráty dopravce („kompenzace“), a to dle pravidel sjednaných ve Smlouvě a na základě vykazů předkládaných ČD.

Vzhledem k tomu, že nakládání s veřejnými prostředky z rozpočtu krajů podléhá informační povinnosti dle Informačního zákona, požádali jsme vás již v roce 2012 o poskytnutí informací týkajících se výše poskytovaných kompenzací a jejího doložení ze strany ČD. Podklady, které jsme od vás obdrželi, však dostatečně transparentně nedoložily, zda kompenzace vyplacená ČD byla vyplacena v souladu se Smlouvou a provedenými dopravními službami ze strany ČD a zda tedy nepředstavuje protiprávní veřejnou podporu.

Z výše uvedených důvodů tímto žádáme o poskytnutí následujících informací tak, aby bylo možné řádně a transparentně posoudit, zda kompenzace vyplacené ČD

nepředstavují protiprávní veřejnou podporu:

1. Meziroční navýšení výše kompenzace

a. Celkové meziroční navýšení

Vyši celkového meziročního navýšení v Kč z roku 2010 (resp. za grafikon 2009/2010) na rok 2011 (resp. za grafikon 2010/2011), dále na rok 2012 (resp. za grafikon 2011/2012) a na rok 2013 (resp. za grafikon

2012/2013. Případné navýšení kompenzace doložte příslušnými

dodatky Smlouvy za každý rok.

b. Inlace

Smlouva umožňuje navyšování vyše kompenzace do vyše inflace. Žádáme o kalkulaci tohoto navyšení z roku 2010 (resp. za grafikon 2009/2010) na rok 2011 (resp. za grafikon 2010/2011), dále na rok 2012 (resp. za grafikon 2011/2012) a na rok 2013 (resp. za grafikon 2012/2013). Doložte všechny existující dokumenty tykající se tohoto navyšení vyplácené kompenzace.

c. Navyšení/ponížení objednaného výkonu

Smlouva umožňuje navyšení nebo snížení objednaného výkonu ve vlkm.

i. Pokud došlo k navyšení počtu vlkm v letech 2012–2013, doložte úplnou kalkulaci, na jejímž základě jste dopravci uznali nárok na navyšení absolutní (celkové) vyše kompenzace za každý extra vlkm, a to na každou linku zvlášť.

ii. Pokud jste naopak přistoupili ke snížení objednaných výkonů, doložte rovněž podrobnou kalkulaci, která dokládá, o kolik byla vyše kompenzace snížena.

iii. Pokud se vyše ceny za navyšené/ponížené vlkm nerovnjají vyši dotace za vlkm na dané lince, poskytněte nám odůvodnění a kalkulace, proč tomu tak není.

iv. Doložte všechny existující dokumenty tykající se navyšení kompenzací vyplacených z rozpočtu kraje, zejména kalkulace, alespoň na úrovni položek dle vyhlášky 241/2005 Sb., resp. 296/2010 Sb.

d. Nepředvídatelné a státem způsobené zvýšení cen

Smlouva umožňuje navyšení kompenzace o zvýšené náklady způsobené zásahem státu do cen (např. změny daňových předpisů, změny vyše ceny za použití dopravní cesty), které nemohly byt známy v době uzavření Smlouvy. Uvedte, zda došlo k meziročnímu navyšení kompenzace i z důvodu tohoto zvýšení cen, a to počínaje rokem 2010.

Pokud ano, žádáme o poskytnutí položkového seznamu těchto nákladů, kopie faktur dodaných dopravcem, které toto navyšení dokládají (nákladové faktury dopravce), a odůvodněte, proč byly tyto náklady dopravci uznány a jaky byl pozitivní vliv těchto uhrazených nákladů na zvýšení kvality dopravních služeb a především na navyšení tržeb.

e. Jiný důvod navyšení kompenzace

Pokud celkové meziroční navyšení za každý rok plnění smlouvy (bod a) není rovno součtu navyšení v důsledku inflace (bod b), navyšení/ponížení objednaného výkonu (bod c) a nepředvídatelných nákladů (bod d), uvedte, jaké další důvody vedly k navyšení (případně snížení) vyše kompenzace a doložte tyto důvody podrobnou kalkulací.

Zvýšené náklady doložte kopiemi faktur dodaných dopravcem, které toto navyšení dokládají

(nákladové faktury dopravce). Odůvodněte, proč byly tyto náklady dopravci uznány a jaký byl pozitivní vliv těchto uhrazených nákladů na zvýšení kvality dopravních služeb a především na zvýšení tržeb. Tyto náklady přiřaďte dle jednotlivých linek.

2. Snížení/zvýšení výše kompenzace v souvislosti s nasazením souprav financovaných z ROP

a. Seznam vozidel

Ve vašem kraji byla pro zajištění regionální osobní drážní dopravy provozované v závazku veřejné služby použita vozidla financovaná z ROP. Žádáme o seznam těchto vozidel, jejich cenu a vyšší investiční dotace.

b. Umístění vozidel

Žádáme o informaci, na kterých linkách jsou tato vozidla (bod a)

používána.

c. Vliv na kompenzace

Žádáme o podrobnou kalkulaci vlivu pořízení těchto vozidel na vyšší kompenzace poskytnuté ČD v roce uvedení do provozu těchto souprav ve srovnání s předešlým rokem. Z kalkulace by měl být patrný zejména vliv snížení či zvýšení nákladů dopravce, jako jsou trakční energie a palivo, náklady na údržbu, náklady na dopravní cestu, mzdové náklady, odpisy, navýšení tržeb z jízdného.

3. Výkazy příjmů, nákladů a dotací podle linek V minulosti jsme Vás opakovaně žádali o poskytnutí informací v členění podle jednotlivých linek objednaných krajem. Tyto informace jste nám však dosud neposkytli, přestože Ministerstvo dopravy tato data týkající se dálkové osobní objednané dopravy zveřejnilo, a to za roky 2010 a 2011 (viz příloha), neboť se ztotožnilo s vykladem ministra dopravy, že podle provedeného testu proporcionality může poskytnutí požadovaných informací zvýšit míru transparentnosti v procesu užití veřejných prostředků při podpoře veřejné linkové dopravy a že se upřednostnění práva na informace před ochranou obchodního tajemství jeví jako potřebné. Ministr dopravy v rozhodnutí dále konstatoval, že se v případě požadovaných informací jedná o minimální zásah do práva na ochranu obchodního tajemství, protože se okruh požadovaných informací překrývá s okruhem veřejného zájmu. Požadované informace se totiž přímo dotýkají vypočtu konkrétní kompenzace a jsou tak jednoduše oddělitelné od dat týkajících se ostatního hospodaření ČD. Na základě výše uvedených výsledků testu proporcionality tedy ministr dopravy dospěl k názoru, že Ministerstvo dopravy nemá právní ani faktický důvod poskytnutí těchto informací odpírat (viz příložené rozhodnutí ministra dopravy ze dne 26. listopadu 2012, č.j. 45/2012-510-RK/4).

Žádáme tímto o výkazy kompenzací podle jednotlivých linek (úseky drah), a to nejlépe v členění, v jakém je ČD předkládají Ministerstvu dopravy, nebo ve členění obdobném.

Pokud tato data od ČD nemáte k dispozici, žádáme o vysvětlení, jakým způsobem jako řádný hospodář organizujete veřejnou dopravu v kraji a kontrolujete vydaje z krajského rozpočtu na

zajištění regionální osobní drážní dopravy.

Vyše vyžádané informace představují informace, které se přímo tykají hospodaření s veřejnými prostředky a plnění veřejné služby v podobě veřejné dopravy dopravcem a pro posouzení opodstatněnosti poskytování kompenzačních plateb pro objednávané linky osobní drážní dopravy.

LBK coby správce veřejného rozpočtu je coby řádný hospodář povinen vyžádané informace monitorovat a vyhodnocovat, zda je poskytnutí předmětných finančních prostředků odůvodněné a efektivní. Dle rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č.j. 7A 118/2002-37 Nejvyšší správní soud dovedl, že nestačí-li určitá informace, kterou má povinný subjekt k dispozici, k posouzení způsobu hospodaření s veřejnými prostředky, je povinný subjekt povinen poskytnout spolu s takovou informací i další doprovodné rámcové informace, které dokreslí rozhodné skutečnosti tak, aby posouzení způsobu hospodaření bylo možné (viz: Samotná informace o ceně nevypovídá o tomto způsobu hospodaření, je nutné společně s ní vždy poskytnout alespoň rámcovou informaci o předmětu plnění, za něž se cena poskytuje.

Přípustná míra „rámcovosti“ pak vychází právě z toho, zda je možné posoudit hospodárnost využití veřejných prostředků.)

Vyžádané informace jsou v souladu s nálezem Ústavního soudu ČR sp.zn. Pl. ÚS 2/10 informacemi, jež je příslušný subjekt dle Informačního zákona povinen poskytnout. Každý daňový poplatník, stejně jako každý uživatel služeb, které jsou krajem u ČD objednávány, musí mít možnost zjistit a kontrolovat, jakým způsobem je nakládáno s finančními prostředky, které jsou touto formou alokovány z veřejného rozpočtu ve prospěch ČD. Informace o rozsahu finančních prostředků poskytovaných z veřejných rozpočtů je věcí veřejnou, konstantně potvrzuje rozhodovací činnost soudů, viz např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č.j. 31 Ca 189/2000-27 či č.j. 7 A 118/2002-37. Vyžádané informace navíc představují pouze dílčí informace o hospodaření ČD, a to vylučně tykající se evidence nakládání s prostředky z rozpočtu LBK, přičemž slouží jako podklad pro stanovení výše úhrady na vyrovnání prokazatelné ztráty ČD z přepravní činnosti, která je hrazena z veřejných prostředků.

Z tohoto titulu je nelze utajovat s odkazem na ochranu obchodního tajemství. Jedná se totiž o specifické informace nezbytné pro kontrolu efektivního využití prostředků z veřejného rozpočtu, které ČD čerpají na provoz své podnikatelské činnosti.

Zdůrazňujeme, že neposkytnutí těchto informací o hospodaření s veřejnými prostředky by představovalo netransparentní postup orgánu státní správy a samosprávy při výkonu veřejné moci, jež by bylo v rozporu s relevantní rozhodovací praxí soudů a pravidly EU.

Pokud LBK zjistí, že za období 2010-2013 poskytl ČD (například nedopatřením nebo chybnou kalkulací) vyšší kompenzace, než na která měly ČD nárok (a než povoluje judikatura Soudního dvora Evropské unie v rozhodnutí Altmark Trans GmbH, věc C- 280/00, nebo smlouva uzavřená s ČD), dovolujeme si vás tímto vyzvat k jednání s ČD o vyúčtování této překompenzace a jejího vrácení, resp. započtení vůči zálohám na budoucí kompenzace.

Přílohy žádosti:

[Příloha č. 1 - RJ generalni plna moc](#)

[Příloha č. 2 - Rozhodnuti MD doložka PM](#)

[Příloha č. 3 - Výkaz nákladů a výnosů ČD po linkách za rok 2010](#)

[Příloha č. 4 - Výkaz nákladů a výnosů ČD po linkách za rok 2011](#)

Odpověď:

1) Meziroční navýšení výše kompenzace

a. Celkové meziroční navýšení

V níže uvedené tabulce je uveden rozsah objednávaných výkonů a výše kompenzace dle Smlouvy o závazku veřejné služby v drážní dopravě na období od 1. ledna 2005 do konce platnosti jízdních řádů v roce 2019 č. SH/283/2005 (dále jen „smlouva“). Meziroční pokles je způsoben realizací dvou výběrových řízení na část rozsahu výkonů, tzn., že na základě uvedené smlouvy nebyly objednány tyto výkony:

- počínaje platností jízdního řádu 2010/2011 na trati 089 (vyjma přímých spěšných vlaků Dresden – Liberec – Tanvald) a
- počínaje platností jízdního řádu 2011/2012 na tratích 034, 036, 037, 039 a 039.

rok	dle smlouvy		navýšení meziroční (Kč)
	rozsah vlkm	kompenzace celkem (Kč)	
2010	3 917 427,30	310 544 000,00	*
2011	3 688 737,20	300 341 569,00	-10 202 431,00
2012	2 283 867,00	198 358 138,00	-101 983 431,00
2013	2 279 043,70	204 572 602,00	6 214 464,00

Smlouva včetně všech uzavřených dodatků je zveřejněna na Portále veřejné správy:

b. Inflace

Vzhledem ke skutečnosti, že Liberecký kraj v uplynulých letech realizoval dvě výběrová řízení v drážní dopravě a v důsledku toho došlo meziročně k výraznému poklesu výkonů, je výpočet úhrady kompenzace navyšován o inflaci (přírůstek průměrného indexu spotřebitelských cen za posledních 12 měsíců proti průměru předchozích 12ti měsíců) na základě přepočtu výše kompenzace na vlkm.

V roce 2010 byla smluvně stanovena výše kompenzace z rozpočtu Libereckého kraje ve výši 225.082.000,- Kč. Vzhledem k tomu, že tato částka byla nižší než požadovaná výše úhrady dle přílohy k Memorandu o zajištění o zajištění stabilního financování dopravní obslužnosti veřejnou regionální železniční osobní dopravou, byla snížena i účelová dotace z Ministerstva dopravy a ve smlouvě bylo ujednáno, že od roku 2012 bude prokazatelná ztráta hrazena ve výši v souladu s Usnesením vlády.

V roce 2011 byla část ztráty hrazená z rozpočtu kraje (v přepočtu na vlkm v roce 2010) navýšena o inflaci ve výši 1,4 %, tedy 0,80 Kč/vlkm, při objednaném rozsahu výkonů v roce 2011 činilo toto navýšení dle smlouvy 2.967.192,- Kč.

Od roku 2012 se Liberecký kraj zavázal (dle smlouvy), že bude hradit prokazatelnou ztrátu v souladu s Usnesením vlády, tzn., že jednotková sazba na vlkm byla oproti letům 2010 a 2011 navýšena a vypočtena dle rozsahu stanovenému pro Liberecký kraj (dle přílohy k materiálu „Finanční účast státu na zajištění dopravní obslužnosti veřejnou železniční osobní dopravou“) a jednotková sazba na vlkm ve výši 60,38 Kč/vlkm z rozpočtu kraje jako výchozí hodnota pro rok 2010 byla navýšena o meziroční inflaci 1,4% v roce 2011 a 1,9% v roce 2012, tedy na 62,39 Kč/vlkm. Meziročně 2011 a 2012 nelze změnu vyčíslit jako inflační navýšení, protože v letech 2010 a 2011 byl příspěvek na základě podpisu „Memoranda“ s výhradou (s ohledem na rozpočtové prostředky kraje bylo s dopravcem smluvně ujednáno, že kraj bude hradit ztrátu nižší než dle přílohy k „Memorandu“) snížený a v souladu s „Memorandem“ hrazený až od roku 2012.

Meziroční inflační navyšování je tedy možno sledovat od roku 2012 dále, srovnání s lety předchozími není relevantní.

V roce 2013 byla úhrada z rozpočtu kraje navýšena o 3,3%, tedy o 2,06 Kč/vlkm; při objednaném rozsahu výkonů v roce 2013 činilo toto navýšení dle smlouvy 4.692.034,22 Kč.

Kompenzace dopravci byla hrazena na základě smlouvy, resp. dodatků ke smlouvě pro příslušný rok, na základě žádných jiných dokumentů kompenzace hrazena nebyla.

c. Navýšení/ponížení objednaného výkonu

Vývoj objednávky rozsahu vlkm je doložen ve výše uvedené tabulce, ze které je zřejmé, že dochází ke snížení objednávaných výkonů, a to zejména vlivem realizovaných výběrových řízení od 2010/2011 a 2011/2012. Mezi lety 2013 a 2012 došlo rovněž k poklesu objednávky. Celková výše kompenzace je vypočtena každoročně dle rozsahu objednaného výkonu, a to tak, že jednotková sazba z rozpočtu kraje navýšená o inflaci je vynásobena počtem vlkm. Výše prostředků z dotace Ministerstva dopravy je rovněž stanovena dle kilometrického rozsahu. Vzhledem k tomu, že na základě smlouvy je stanovena celková kompenzace, nikoli po linkách, probíhá výpočet dle jednotkové sazky jednotné pro všechny výkony dle smlouvy bez členění na linky.

d. Nepředvídatelné a státem způsobené zvýšení cen

V roce 2013 došlo na základě požadavku dopravce v důsledku navýšení poplatků za dopravní cestu k navýšení úhrady kompenzace o 1.850.030,- Kč. Výše poplatku za dopravní cestu v roce 2012 činila 7,371 Kč/vlkm, tato částka byla součástí výše úhrady ztráty a v rámci meziročního navýšení úhrady byla tato částka navýšena o 3,3% na 7,614 Kč/vlkm. Na základě dopravcem předložené kalkulace pro rok 2013 bude činit poplatek za dopravní cestu, se zohledněním zvýšení sazby od 1. 7. 2013, částku 8,426 Kč/vlkm, tzn. „nadinflační“ navýšení poplatku za dopravní cestu ve výši 0,812 Kč/vlkm, tedy 1.850.030,- Kč za rok 2013. Vzhledem k tomu, že k tomuto navýšení došlo prvně pro rok 2013, nedisponuje Liberecký kraj fakturami, které by dokládaly skutečnou úhradu těchto nákladů. Protože dopravce dle smlouvy bezodkladně informoval Liberecký kraj o změně výši ceny za použití dopravní cesty, navýšil Liberecký kraj uzavřením dodatku ke smlouvě úhradu kompenzace o tuto částku.

e. Jiný důvod navýšení kompenzace

V roce 2010 byla úhrada ztráty navýšena dle Čl. V odst. 7 smlouvy o 1.250.000,- Kč. Tato částka byla dopravci poskytnuta jako příspěvek speciálně vázaný na zajištění kroků pro umožnění implementace Integrovaného dopravního systému Libereckého kraje, a to zajištění prodeje jízdenek a předplatných časových kupónů IDOL prostřednictvím přenosných osobních pokladen (POP) dopravce a jejich zápis do bezkontaktní čipové karty Opuscard technologického standardu Mifare Classic i v budoucnu Mifare DESfire. Úpravou došlo ke zkvalitnění služeb rozšířením nabídky prodeje jízdních dokladů. V roce 2010 byla dle Čl. V odst. 8 smlouvy úhrada kompenzace navýšena o 750.000,- Kč v důsledku nepředvídatelného poklesu tržeb z jízdného vzniklého bez zavinění dopravce v důsledku snížené frekvence cestujících zejména při povodních a v důsledku nepředvídatelných nákladů. V roce 2012 a v roce 2013 byla úhrada ztráty navýšena o 800.000,- Kč v důsledku poklesu tržeb vzniklých zapojením dopravce do integrovaného dopravního systému Libereckého kraje IDOL, kdy v důsledku tarifních nabídek dle Tarifu IDOL došlo k poklesu tržeb vyčíslených na základě podkladů ze zúčtovacího centra na 800.000,- Kč/rok.

V souvislosti se změnou úhrady prokazatelné ztráty vzniklé poskytováním žakovského jízdného včetně ostatních slev a druhů jízdného poskytovaných dle platného Výměru Ministerstva financí došlo k začlenění této úhrady od 1. dubna 2011 do rámce úhrady

prokazatelné ztráty dle smlouvy; a to ve výši 3.080.000,- Kč za rok 2011, za rok 2012: 2.724.242,54 Kč a za rok 2013: 2.814.142,54 Kč.

2) Snížení/zvýšení výše kompenzace v souvislosti s nasazením souprav financovaných z ROP

a. Seznam vozidel

b. Umístění vozidel

c. Vliv na kompenzaci

Na základě uvedené smlouvy nejsou nasazována vozidla financována z ROP.

3) Výkazy příjmů, nákladů a dotací podle linek

Požadovanými výkazy po linkách Liberecký kraj nedisponuje a jako řádný hospodář organizuje veřejnou dopravu v kraji tak, že každoročně uzavírá dodatky smluv upravující rozsah dopravního výkonu a výši finančních prostředků, hrazených z rozpočtu kraje na základě výše popsaného výpočtu. Čerpání prostředků je kontrolováno dle výkazů, které dopravce dle smlouvy předkládá ve stanovených termínech. Vzhledem k tomu, že Liberecký kraj stanovuje výši kompenzace na základě objednávaného rozsahu výkonů a jednotkové sazby kompenzace, meziročně navyšované o inflaci, a to jednotně na všechny výkony dle smlouvy, nikoli po linkách, předkládá dopravce Libereckému kraji výkazy nákladů a výnosů z přepravní činnosti ve veřejné drážní dopravě za výkony dle smlouvy celkem.

V přílohách přikládáme kopie výkazů za výkony dle smlouvy celkem za roky 2010, 2011 a 2012, resp. položek s údaji o celkových nákladech a výnosech za příslušné období. Vzhledem k ustanovení čl. XI. odst. 8 smlouvy a skutečnosti, že Liberecký kraj poskytl informace o obsahu smlouvy, které mají dopad na hospodaření s veřejnými prostředky, tzn. údaje o výši prokazatelné ztráty, kterou se Liberecký kraj zavázal uhradit ze svého rozpočtu, jsou poskytnuta pouze souhrnná čísla, nikoliv položkové kalkulace.

[Příloha č. 1: Výkaz ČD za rok 2010](#)

[Příloha č. 2: Výkaz ČD za rok 2011](#)

[Příloha č. 3: Výkaz ČD za rok 2012](#)

